

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 27.6.2005
COM(2005) 274 końcowy

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie oceny programów współpracy pomiędzy Wspólnotą Europejską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki w zakresie szkolnictwa wyższego oraz kształcenia zawodowego i szkoleń oraz pomiędzy Wspólnotą Europejską i Kanadą w zakresie szkolnictwa wyższego i szkoleń

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie oceny programów współpracy pomiędzy Wspólnotą Europejską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki w zakresie szkolnictwa wyższego oraz kształcenia zawodowego i szkoleń oraz pomiędzy Wspólnotą Europejską i Kanadą w zakresie szkolnictwa wyższego i szkoleń

1. WPROWADZENIE

Niniejszy komunikat został ustanowiony na podstawie art. 7 umowy między Wspólnotą Europejską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki podpisanej w dniu 18 grudnia 2000 r.¹ oraz na podstawie art. 7 umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską i Rządem Kanady podpisanej w dniu 19 czerwca 2000 r.²

Sprawozdanie końcowe z oceny oraz ogólne informacje na temat programu zostaną udostępnione do wiadomości publicznej pod następującym adresem internetowym: (http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm).

2. PROGRAMY WSPÓŁPRACY

2.1 Cele

Nadrzędnymi celami obydwu programów jest przyczynianie się do wspierania większego zrozumienia pomiędzy narodami Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych i Kanady, włączając szerszą znajomość języków, kultur i instytucji każdego z nich³; a także poprawa jakości rozwoju zasobów ludzkich zarówno w Unii Europejskiej jak i w Stanach Zjednoczonych oraz Kanadzie.

2.2. Narzędzia interwencji

Podstawowym narzędziem jest trzyletni *projekt wdrażający konsorcja*, który ma przynieść korzyść studentom poprzez wzbogacenie ich studiów o międzynarodowy program nauczania i nadanie im wymiaru kulturowego dzięki połączeniu innowacyjności programów nauczania ze studiami bądź szkoleniem za granicą.

Program WE/USA stanowi również wsparcie dla rocznych *projektów przygotowujących konsorcja* oraz rocznych lub dwuletnich *działań uzupełniających*. *Projekty przygotowujące* mają za zadanie umożliwić instytucjom posiadającym niewielkie lub nie posiadającym żadnego doświadczenia międzynarodowego zaplanowanie i rozwinięcie potencjalnego projektu wdrożeniowego. *Działania uzupełniające* mogą być zarówno niezależne jak i odnosić się do trzyletniego projektu wdrażającego konsorcjum, a ich zadaniem jest

¹ Decyzja Rady nr 2001/196/WE w sprawie zawarcia i podpisania umowy WE-USA, opublikowana w Dz.U. L 71 z 13.3.2001.

² Decyzja Rady nr 2001/197/WE w sprawie zawarcia i podpisania umowy WE-USA, opublikowana w Dz.U. L 71 z 13.3.2001.

³ Aby uzyskać pełną listę celów, zob. art. 3 każdej z aktualnych umów.

umożliwienie współpracy międzynarodowej w dziedzinach wielodyscyplinarnych lub zajmowanie się sprawami standardów jakości, uznawania punktów i akredytacji.

Każde konsorcjum musi angażować w sumie co najmniej sześciu partnerów, w tym co najmniej trzy europejskie instytucje szkolnictwa wyższego lub szkoleniowe z trzech różnych Państw Członkowskich oraz co najmniej trzy z Kanady (program WE/Kanada) lub Stanów Zjednoczonych Ameryki (dla programu WE/USA).

Ponadto, program WE/USA wspiera *program stypendialny Fulbright/Unia Europejska*, udzielający trwającego przez pełen rok akademicki lub jeden semestr wsparcia na badania naukowe, prowadzenie wykładów lub studiów z zakresu dotyczącego Unii Europejskiej lub stosunków WE/USA w akredytowanej instytucji w Stanach Zjednoczonych Ameryki lub w Unii Europejskiej.

Więcej szczegółów na temat powyższych narzędzi można znaleźć w załącznikach do umów⁴ oraz w Wytycznych⁵ załączonych do najnowszych zaproszeń do składania ofert projektowych.

2.3. Finansowanie i wyniki

Wspólnota Europejska udziela finansowania do bezpośredniego wykorzystania przez partnerów Unii Europejskiej. Stany Zjednoczone Ameryki i Rząd Kanady udzielają finansowania do bezpośredniego wykorzystania przez partnerów ze swoich krajów. Szczegóły dotyczące pomocy finansowej dostępnej w bieżącej turze finansowania dla każdego rodzaju narzędzia interwencji można znaleźć na stronie programu⁶. Finansowanie programu jest dokonywane na podstawie całościowego rozdysponowania przez strony funduszy dla każdej umowy. Roczny budżet Unii Europejskiej dla programu WE/Kanada wynosi około 0,7 mln EUR, natomiast dla programu WE/USA – około 1,7 mln EUR

⁴ Zob. przypisy 1 i 2.

⁵ Wytyczne-Kanada: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/eu-canada/call/guidecan_en.pdf
Wytyczne-USA: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/eu-canada/call/guidecan_en.pdf

⁶ Zob. dział „Wysokość dostępnego wsparcia finansowego” w:
Program dla Kanady - strona internetowa UE:
http://europa.eu.int/comm/education/programmes/eu-canada/canada_en.html
Program dla USA - strona internetowa UE:
http://europa.eu.int/comm/education/programmes/eu-canada/canada_en.html

	Program WE/USA (z wyjątkiem Fulbright/UE)				
Rok	Finansowanie UE (w mln EUR) Linia budżetowa 15 02 03 (ex B7-830)	Finansowanie USA (w mln USD)	Liczba projektów	Liczba instytucji UE zaangażowanych w projekty*	Liczba instytucji USA zaangażowanych w projekty*
2001	1,5	2,0	13	33	38
2002	1,6	2,2	13	40	40
2003	1,6	2,1	12	40	37
2004	1,9	2,3	13	41	39
Łącznie	6,6	8,6	51	154	154

	Program WE/Kanada				
Rok	Finansowanie UE (w mln EUR) Linia budżetowa 15 02 03 (ex B7-830)	Finansowanie Kanada (w mln CAD)	Liczba projektów	Liczba instytucji UE zaangażowanych w projekty*	Liczba instytucji kanadyjskich zaangażowanych w projekty*
2001	0,7	1,2	6	23	25
2002	0,7	1,2	6	21	26
2003	0,8	1,2	6	19	19
2004	0,8	1,2	6	21	19
Łącznie	3,0	4,8	24	84	89

* Niektóre instytucje uczestniczą w więcej niż jednym projekcie.

	Program stypendialny Fulbright/Unia Europejska	
Rok	Kwota stypendium	Liczba stypendystów
2001	60.000	9
2002/2003	129.000	11
2004	100.000	8
Łącznie	289.000	28

3. OCENA

W wyniku zaproszenia do składania ofert opublikowanego w kwietniu 2004 r.⁷, zamówienie na tymczasową ocenę programów współpracy WE/USA i WE/Kanada w dziedzinie szkolnictwa wyższego i szkoleń zostało udzielone firmie Ecorys NEI (z Niderlandów) we wrześniu 2004 r. Prace ewaluacyjne rozpoczęto w październiku 2004 r. i prowadzono przez

⁷ Zaproszenie do składania ofert nr EAC/24/04 opublikowane w Dz.U. 2004-S 77-065229 z 20.4.2004

okres pięciu miesięcy, do końca lutego 2005 r. Komisja otrzymała końcowe sprawozdanie z oceny w dniu 4 marca 2005 r.

Jeżeli chodzi o metodologię, oceniający zebrali dane do oceny z dokumentów dowodowych i badań materiałów zastanych [„desk research”] (dokumentacja programu, wnioski, sprawozdania i bazy danych), sondaży i wywiadów przeprowadzonych w Unii Europejskiej, Stanach Zjednoczonych Ameryki i Kanadzie oraz grup zogniskowanych i studiów przypadku.

4. WYNIKI OCENY

Wnioski z niezależnej oceny pokazały, że wspomniane programy stanowią istotne narzędzie w ustanawianiu długoterminowego partnerstwa transatlantyckiego w dziedzinach szkolnictwa wyższego i szkolenia zawodowego. Oceniający zauważyli, że niemal wszystkie projekty odniosły sukces w organizowaniu wymiany studentów w oparciu o wspólne lub wzajemnie opracowywane programy nauczania. Programy te dostarczyły uczestniczącym instytucjom, kadrom i studentom ogromnego bodźca do budowania długotrwałych stosunków z partnerami w USA i w Kanadzie, a także znacząco poprawiły międzykulturową wiedzę i zdolności uczestników na wszystkich płaszczyznach. Oceniający stwierdzili, że programy posiadają wiele niewykorzystanego potencjału, który może zostać w pełni zrealizowany jedynie przy znaczącym wzroście dostępnych środków budżetowych. Komisja jest zgodna, że istnieją możliwości dalszego wykorzystania potencjału tych programów.

4.1. Logika interwencji

Oceniający uznali, że programy w ich obecnej postaci są spójne i działają sprawnie, oraz iż ogólnie rzecz biorąc, wszystkie założenia, na których opiera się logika interwencji programów wydają się być właściwe. Oceniający uznali wymienione programy za uzupełniające w stosunku do innych istotnych interwencji. Wydaje się, że w ostatnich latach nie wystąpiły żadne znaczące czynniki zewnętrzne, które wpłynęłyby na wyniki wymienionych programów, z wyjątkiem negatywnego wpływu wydarzeń z 11 września 2001 r. na chęć podejmowania przez studentów z USA studiów za granicą. Komisja podziela opinię oceniających w tym względzie.

4.2. Zasadność

Oceniający uznali, że programy w dalszym ciągu są zgodne z celami wzmocnienia współpracy transatlantycznej oraz poprawy jakości systemów edukacji i szkoleń w Unii Europejskiej. Partnerzy projektu, uczestniczący w nim studenci i inne zainteresowane strony zasadniczo uznają oficjalne cele, zwłaszcza w odniesieniu do celów „promowania bliższego wzajemnego zrozumienia” i „poprawy jakości rozwoju zasobów ludzkich”. Oceniający uznali, że programy oferują szerokie możliwości kształcenia ustawicznego, chociaż niewielki budżet ogranicza możliwość pełnego wykorzystania ich potencjału. Oceniający uznali tym niemniej, iż nie wszystkie oficjalne cele programu są postrzegane przez uczestniczące instytucje za jednakowo ważne.

4.3. Skuteczność

Oceniający uznali, że wyniki i oddziaływanie programów były w pełni zbieżne z ich celami. Jednak ich zdaniem zakres programów jest zbyt mały, aby spowodować zmiany systemowe.

Oceniający wskazali również, że zarządzanie programami przez Komisję Europejską jest odbierane jako „biurokratyczne”.

Programy przyczyniły się do wzrostu jakości wykształcenia otrzymywanego przez studentów studiów licencjackich i magisterskich oraz przez stażystów, a także spowodował znaczący wzrost zrozumienia międzykulturowego wśród uczestników na wszystkich płaszczyznach. Większość studentów i kadr biorących udział w wymianie dzieli się swoim osobistym doświadczeniem z przyjaciółmi i rodziną w swoich krajach, promując w ten sposób międzykulturowe porozumienie transatlantyckie na szerszą skalę. Wspomniane programy doprowadziły do zwiększenia możliwości podjęcia pracy w międzynarodowym środowisku przez uczestniczących w nich studentów. Oceniający uznali, że uczestnictwo studentów w wymianach transatlantyckich wpłynie pozytywnie na ich międzynarodową karierę.

Pomoc finansowa, jakiej udzielono biorącym udział w programach instytucjom szkolnictwa wyższego i szkolenia zawodowego stała się ogromnym bodźcem do stworzenia i intensyfikacji kontaktów transatlantyckich.

4.4. Efektywność

Uważa się, że programy są kosztowo efektywne, zwłaszcza biorąc pod uwagę bardzo wysokie koszty przygotowawcze i organizacyjne związane z ustanowieniem partnerstwa transatlantyckiego z instytucjami z wielu Państw Członkowskich. Zdaniem oceniających, budżet przypadający na każdy projekt wydaje się być akurat wystarczający do zrealizowania działań związanych z projektem. Można by jednak zyskać na efektywności poprzez lepsze oddzielenie środków na przygotowanie i na pełne wdrożenie projektów oraz poprzez finansowanie mobilności studentów i kadr wyłącznie w projektach bardziej zaawansowanych pod względem rozwijania ram współpracy, np. mających jednoznaczne wsparcie instytucji, dobrą sieć współpracy lub umowy w sprawie uznawania punktów i selekcji studentów oraz procedur przygotowawczych.

Oceniający zaznaczyli także potrzebę porównywania przez służby Komisji przebiegu projektów w bardziej systemowy sposób i zasugerowali wprowadzenie systemu monitorowania opartego na oprogramowaniu/Internecie.

Komisja częściowo podziela zdanie oceniających. Większą skuteczność można by osiągnąć poprzez podniesienie standardów na poziomie składania wniosków oraz dostarczanie funduszy dla projektów, w stosunku do których możliwe jest wykazanie w momencie selekcji, że znajdują się one w zaawansowanej fazie współpracy. Niewiele jest dowodów wskazujących na to, że przyznanie środków na przygotowanie projektów rzeczywiście podnosi ich jakość. W odniesieniu do opartego na Internecie systemu monitorowania, Komisja jest zdania, że skala programów nie uzasadnia wprowadzenia takiego narzędzia. Jego użycie może być jedynie rozpatrywane jako element usprawnień wprowadzanych do innych wspólnotowych programów w dziedzinie edukacji i szkoleń.

4.5. Użyteczność i trwałość

Oceniający uznali, że program przyniósł znaczące i potencjalnie długoterminowe korzyści biorącym w nim udział osobom i instytucjom. Plany aktualnych partnerów projektu oraz wyniki starszych projektów wskazują, że projekty te są w dużej mierze trwałe, chociaż nie wszystkie działania kontynuowane są w ten sam sposób. Brak alternatywnych źródeł finansowania po zakończeniu projektu stanowi przeszkodę dla dalszej mobilności studentów.

Uważa się, że programy odpowiednio uwzględniają pomocniczość. Istnieje szereg uzgodnień dwustronnych pomiędzy uniwersytetami po obu stronach Atlantyku. Jednakże, wspomniane programy wnoszą wielostronny wymiar Unii Europejskiej, którego brakuje uzgodnieniom dwustronnym. Ponadto, zarządzanie programem na szczeblu Unii Europejskiej pozwala na uzyskanie efektu ekonomii skali.

4.6. Program stypendialny Fulbright/Unia Europejska

Program stypendialny Fulbright/Unia Europejska stanowi niewielki, lecz istotny element całości programu WE/USA. Oceniający uznali, że program stypendialny ma znaczenie we wzmacnianiu politycznych i kulturowych więzi pomiędzy Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Większość uczestników ze strony Unii Europejskiej wywodzi się z instytucji specjalizujących się w studiach nad integracją europejską. Oceniający podkreślili jednakże, iż program Fulbright/Unia Europejska jest raczej mało znany wśród krajowych instytucji akademickich. Stypendyści programu Fulbright/Unia Europejska wydają się być zadowoleni z oferowanych im możliwości i wsparcia, jakie otrzymują.

5. ZALECENIA

Zalecenia oceniających (kursywą) zostały przedstawione w skrócie poniżej, wraz z komentarzami Komisji.

5.1. Logika interwencji

- (1) *Ponieważ nie uznano jeszcze równorzędności wszystkich celów programów, zalecamy nadanie priorytetu sześciu oficjalnym celom (pod względem specyficznych celów programów). Należy położyć szczególny nacisk na powtórne określenie lub usunięcie celu odnoszącego się do e-kształcenia i kształcenia na odległość.*

Komisja zgadza się z tym zaleceniem.

5.2. Zasadność

- (2) *Uczestnictwo studentów kanadyjskich jest obecnie ograniczone do studentów studiów licencjackich i magisterskich poniżej trzydziestego roku życia. Biorąc pod uwagę kształcenie ustawiczne, to ograniczenie wiekowe powinno zostać złagodzone. Zgodnie z powyższym, zespół oceniający zaleca ponowne rozpatrzenie kryterium wieku w programie dla Kanady.*

Kryterium wieku narzucają przepisy kanadyjskie.

- (3) *Ponadto, zalecamy rozszerzenie zakresu programu na studentów studiów podyplomowych, gdyż istnieje potrzeba wymiany studentów podyplomowych.*

Rozszerzenie to osłabiłoby oddziaływanie programów poprzez pomniejszenie i tak już niewielkich środków przeznaczonych na wymianę studentów studiów licencjackich i magisterskich.

5.3. Skuteczność

- (4) *a) W celu lepszego dostosowania planowania projektów do właściwego okresu trwania projektu, zalecamy rozszerzenie możliwości dla rocznych projektów przygotowujących, najlepiej jako zintegrowanej części projektów konsorcyjnych. b) Ponadto zalecamy, by kierownictwo programów jasno wyraziło swoje zdanie dotyczące „bezkosztowego” przedłużania projektów, w jak najkrótszym terminie. c) Ponadto, należy poważnie rozważyć umożliwienie udanym projektom staranie się o dalsze finansowanie mobilności.*

W świetle nabytego doświadczenia, Komisja jest zgodna, że wieloletnie finansowanie powinny otrzymać projekty, które mogą wykazać się solidnymi ramami współpracy, włączając jednoznaczne wsparcie instytucji, dobrą sieć współpracy i umowę w sprawie uznawania punktów i kwalifikacji studentów oraz procedur przygotowawczych. Cel ten można osiągnąć dzięki zaostreniu kryteriów selekcji i kryteriów udzielania zamówień.

- (5) *W celu zwiększenia zasięgu oddziaływania programów (zgodnie z ich ambicjami), zalecamy zasadnicze zwiększenie budżetu programu współpracy.*

Komisja odnotowuje niniejsze zalecenie, któremu powinno również odpowiadać podobne zobowiązanie ze strony Stanów Zjednoczonych Ameryki i Kanady.

- (6) *Ponieważ wiele z projektów napotyka na podobne problemy przy organizacji swoich działań, zalecamy by dobre praktyki były udostępniane wnioskodawcom i partnerom projektów, na przykład za pośrednictwem Internetu. Wspomniane dobre praktyki powinny zawierać informacje na tematy takie jak organizowanie szkoleń językowych i wprowadzanie wiedzy kulturowej, koordynacja parametrów nauczania, struktur i harmonogramów prac uczestniczących instytucji. Szczególną uwagę należy poświęcić właściwemu rozpowszechnianiu i działaniom doskonalącym.*

Komisja zgadza się z tym zaleceniem.

- (7) *a) Zalecamy przekształcenie procedur administracyjnych w celu zwolnienia w możliwie najszerszym zakresie partnerów projektu z obciążeń administracyjnych. B) Ponadto, uważamy że zespół kierownictwa programów mógłby poprawić skuteczność komunikowania się z partnerami projektu. Możliwe rozwiązanie obejmuje powołanie kierowników ds. klientów dla określonej liczby projektów.*

Zarządzanie programem podlega przepisom rozporządzenia finansowego. Komisja przyznała programom dodatkowe kadry w 2004 r.

5.4. Efektywność

- (8) *a) Zalecamy przyznanie dodatkowych środków na zarządzanie programami, na przykład poprzez powołanie agencji wykonawczej dla programów. b) Ponadto, zalecamy przystosowanie kalendarza procedur administracyjnych programów do roku szkolnego/akademickiego. c) Instytucje powinny być informowane o decyzjach dotyczących ich wniosków co najmniej na sześć miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego i szkolnego tak, aby usprawnić efektywność projektów. W konsekwencji, procedura selekcji projektów powinna się również rozpocząć sześć miesięcy wcześniej.*

Uciekanie się do pomocy agencji wykonawczej jest niewłaściwe ze względu na polityczne znaczenie współpracy pomiędzy współpracującymi administracjami. Jeśli chodzi o harmonogram prac, sugestia rozpoczęcia procedury selekcji o 6 miesięcy wcześniej zostanie wzięta pod uwagę.

- (9) *Zalecamy skupienie wysiłków na pełnej integracji projektów przygotowujących i projektów trzyletnich. Uzyskanie środków na projekt przygotowujący powinno powodować wzrost szans na otrzymanie pomocy na projekt trzyletni. Zmotywuje to instytucje do podjęcia wystarczających działań przygotowawczych.*

Nie ma dowodów, że środki na przygotowanie przyczyniły się do poprawy jakości projektów.

- (10) *Aktualna metoda monitorowania nie pozwala na sprawne porównywanie projektów. Zalecamy udoskonalenie i wzmocnienie istniejącego systemu monitorowania opartego na oprogramowaniu, najlepiej poprzez Internet. Systemy monitorowania w USA i Kanadzie są dobrymi przykładami, ponieważ umożliwiają systematyczne porównywanie projektów oraz wymianę informacji dotyczącą dobrych praktyk. Należy również rozpatrzyć stosowanie kwestionariuszy w monitorowaniu.*

Komisja jest podobnego zdania i przeprowadza badania jak najlepiej wprowadzić to zalecenie.

5.5. Użyteczność i trwałość

- (11) *Zalecamy wzięcie pod uwagę wcześniej istniejących kontaktów w procesie selekcji projektów. Zalecenie to wymaga jednak ostrożności, gdyż wybieranie wyłącznie projektów z udziałem wcześniejszych kontaktów może ograniczyć dostępność programów i zniechęcić instytucje do składania wniosków.*

O ile daje się pierwszeństwo nowym projektom oraz instytucjom, które nigdy nie otrzymały finansowania w ramach programu, instytucje, które uczestniczyły we wcześniej finansowanych projektach faktycznie kwalifikują się w każdym nowym zaproszeniu do składania ofert.

- (12) *Zalecamy włączenie trwałości w plan projektu. Odpowiednim sposobem na osiągnięcie tego byłby wymóg załączenia planu trwałości do sprawozdania końcowego. Plan trwałości powinien wyraźnie określać, jakie działania powinny być prowadzone dalej oraz w jaki sposób, oraz określać zaangażowanie środków.*

Komisja zgadza się z tym zaleceniem.

- (13) *Ocena pokazuje, że dostępność stypendiów na mobilność studentów jest zdecydowanie najważniejszym czynnikiem wspierającym trwałość projektów. Dlatego zalecamy dodatkowe stypendia na mobilność studentów, które umożliwią udanym projektom dalszą wymianę studentów.*

Większość projektów okazała się być trwała pod tym względem, że więzi współpracy ustanowione poprzez programy są utrzymywane po zakończeniu danego projektu. Nie oznacza to koniecznie, że działania kontynuuje się dokładnie w ten sam sposób. Mobilność na przykład może być ograniczona lub zaniechana z powodu braku funduszy.

- (14) *Zalecamy upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie dodatkowego finansowania. Można tego dokonać na wiele sposobów, włączając prezentacje dokonywane podczas dorocznej konferencji bądź sporządzenie podręcznika lub bazy danych z przykładami udostępnianej przez WE.*

Komisja zgadza się z tym zaleceniem. Komisja zleciła sporządzenie studium wykonalności dotyczącego trwałości międzynarodowych projektów współpracy w zakresie szkolnictwa wyższego i szkolenia zawodowego. Wyniki tego studium będą dostępne pod koniec 2005 r.

5.6. Program stypendialny Fulbright/Unia Europejska

- (15) *Jeżeli WE dąży do osiągnięcia większej różnorodności zaplecza fachowego i instytucjonalnego, dobór przedmiotów powinien być mniej rygorystyczny oraz należy rozważyć objęcie uwagą szerszego wachlarza europejskich instytucji akademickich. Zalecamy nadanie większego rozgłosu programowi Fulbright-UE, na przykład poprzez publikację zaproszeń do składania ofert w czasopismach akademickich.*

Zakres działań został zdefiniowany w Załączniku do umowy WE/USA. Sugestia oceniających zostanie wzięta pod uwagę w perspektywie możliwego odnowienia umowy tak, aby objęła szerszej kwestie istotne dla stosunków UE/USA. Komisja uznaje potrzebę szerszej promocji programu Fulbright/EU.

- (16) *Do celów monitorowania i oceny, Komisja Fulbrighta powinna zwrócić się do stypendystów o bardziej szczegółowe informacje dotyczące ich osiągnięć podczas i po pobycie za granicą. Wyniki (np. artykuły, książki, itd.) udziału w programie stypendialnym powinny zostać wymienione w bazie danych.*

Komisja zgadza się z tym zaleceniem.

- (17) *Zalecamy wprowadzenie minimalnego okresu pobytu za granicą wynoszącego sześć miesięcy (jeden semestr). Zwrot inwestycji wydaje się być ograniczony, jeżeli studenci są wysyłani za granicę na okres tylko trzech lub czterech miesięcy.*

Wymóg pobytu za granicą przez co najmniej jeden semestr powinien być stosowany jako priorytet, ale nie jako kryterium kwalifikacyjne.

- (18) *Zalecamy nadanie większego znaczenia organizacji „Alumni programu Fulbright – WE” z racji tego, że stypendyści wydają się z reguły nie wiedzieć o jej istnieniu..*

Komisja dostrzega wagę tego zalecenia.

- (19) *Stypendyści programu Fulbright-WE powinni ustanowić dalsze powiązania z goszczącą ich instytucją. Rozwiązaniem byłyby dodatkowe subsydia dla instytucji z UE i USA na zorganizowanie bieżącej wymiany studentów podyplomowych. Należałoby rozważyć powiązanie ich z aktualnym planem stypendiów na rzecz mobilności w obrębie programu współpracy UE-USA.*

O ile pierwsza część powyższego zalecenia posiada pewną wagę, zdaniem Komisji niniejszy program współpracy powinien zachować swoją specyficzność i ograniczać się do przyznawania stypendiów indywidualnym osobom, a nie instytucjom.

- (20) *Ponieważ istnieją konkretne przesłanki, że środki finansowe dla stypendystów mogą być niewystarczające na pokrycie działalności zawodowej za granicą, zalecamy badanie mające na celu ocenę, czy środki finansowe przyznawane stypendystom programu Fulbright-UE są wystarczające.*

Komisja, wspólnie z władzami USA oceni wystarczalność stypendiów programu Fulbright-UE.

- (21) *Biorąc pod uwagę powodzenie programu Fulbright/UE, zalecamy zwiększenie budżetu programu w celu zwiększenia rocznej liczby wymian akademickich. Wzrost ten powinien zależeć od całościowego wzmocnienia programu współpracy UE-USA.*

Powyższe zalecenia mogłyby zostać wzięte pod uwagę przy uzgadnianiu przyszłego programu WE/USA i są uzależnione od znaczącego całościowego wzmocnienia programu współpracy WE-USA.

6. WNIOSKI

Tymczasowa ocena potwierdza zasadność programów WE/USA i WE/Kanada, którym udało się dostarczyć silnego bodźca dla transatlantyckiej współpracy w zakresie szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego. Oceniający uznali, że znacznej liczbie projektów udało się wprowadzić planowany tok programów nauczania i działań związanych z mobilnością studentów oraz, co jeszcze ważniejsze, każdy z programów okazał się skuteczny w tworzeniu długotrwałych transatlantyckich więzi instytucjonalnych, profesjonalnych i ludzkich. W ten sposób przyczyniły się one do poprawy wzajemnego zrozumienia i jakości naszych systemów szkolnictwa wyższego i szkolenia zawodowego.

Oceniający wysunęli kilka sugestii mających na celu poprawę niektórych aspektów programów, ale nie dopatrzyli się większych braków. Wiele z tych sugestii dotyczy raczej przyszłych niż obecnych programów. Komisja już podjęła działania w stosunku do niektórych sugestii oraz uwzględni wiele z nich w sposób wskazany powyżej.